

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 80 kr.

A magyar ipar érdekében.

Debreczen, aug. 19.

A magyar belügyminiszternek az összes törvényhatóságokhoz intézett nagy jelentőségű rendelete foglalkoztatja ugy az iparos világot, mint a városok és és megyék hivatalos köreit. Egy rendelet, mely a hazai ipar föllendülése érdekében minden közhatalóságnak hazafias kötelességévé teszi a hazai ipar fejlesztéséhez fűzött nagy érdek előmozdítását, melyre a kormányt első sorban kormányra jutása alkalmával programjában hangsúlyozott azon elvnek megvalósítása, hogy a hazai ipar erőteljes fejlesztését kettőzött tevékenységgel fogja támogatni, — indította; másodsorban pedig ama közvetlen tapasztalat, mely a hazai iparosokat sokszor jogos panasz kényszerítette, hogy egyes törvényhatóságok, városok és községek a közszükséglet beszerzésénél a közpénzből létesített vállalatoknál nincsen kellő tekintettel a hazai iparra, sőt néha egyenesen mellőzik, még abban az esetben is, ha a magyar vállalkozó egyenlő minőség mellett még olcsóbb is.

Bizonyítván helyén való s nagy kihatású rendelet ez, melyet a magyar érdekek szívényviselői örömmel üdvözlönek.

Kétségtelen igazság, hogy Magyarország jövődöbeli anyagi boldogulása első sorban attól függ, vajjon sikerül-e mezőgazdaság erőteljes fejlesztése mellett egészséges és életképes ipart teremtenünk. A köztudatban átment olyan sarkalatos igazság ez, a mely elől nálunk manapság már nem zárkózik el többé senki sem. Hiszen érzi és tudja mindenki, hogy azoknak a folyton fokozódó igényeknek, melyeket az újabbkor modern állam az adófizető polgárokkal szemben támasztani kénytelen, virágzó ipar nélkül s egyedül a mezőgazdaságra támaszkodva, hovatovább alig lennének képesek megfelelni. Másrészt pedig mezőgazdaságunk jövője is csak úgy biztosítható, ha az ország fogyasztási képességét fokozatosan emeljük, a mit szintén csak fejlődésre képes ipar teremtésével érhetünk el.

A kérdés, hogy mint lehessen magyar ipart teremteni s annak fellendülését, mint az állam fejlődésének és anyagi felvirágzásának egyik főszeközét, mint lehessen elérni, több mint egy félszázad óta foglalkoztatja intéző köreinket. A mióta a nagy Széchenyi mintegy helven évvel ezelőtt Hitel című művével a nemzetet gazdasági hátramaradottságának tudatára ébresztette, a magyar társadalomnak egyik legaktuálisabb kérdése lett

ez s az első nagyobb akció, hogy a nemzeti munka védelmére ipart teremtsen, Kossuth Lajos indította meg még pedig, minthogy az ország a vámokkal nem rendelkezhetett, tisztán társadalmi uton. Volt is sikere, mert az akkori magyar társadalomnak volt érzéke a honi ipar pártolása iránt. És ha nem kellett volna bekövetkeznie annak az óriás rázkodtatásnak, mely haladásunk utján mindent letarolt s az abszolutizmus mocsarába fullasztott, hol lehetne már azóta a magyar ipar! Ebben a sötét korszakban az elavult czéhrendszer az ipar terén minden haladást, minden versenyt kizárt s csupán az a jó oldala volt, hogy minden mesterség a tanuláshoz, a tudáshoz volt kötve s ezzel a kontarkodást kizárta. Ennek tulajdonítható, hogy a magyar kézműves tisztességesen meg tudott élni. Csakhogy ez sem tartott sokáig, mert az idegen befolyás következtében a megélhetés egyre nehezebb lett s az osztrák gyárak produktumainak beözönlése, a vasutak kiterjedése s a czéh rendszert felváltó iparszabadság együtvéve tönkre tették a magyar kisipart. A vasutak az osztrák iparcikkeket szelhoradták az ország minden részébe s olcsóságukkal csakhamar kizárták a versenyből a magyar kézműipart melynek készítményei pedig fölötte álltak az importált cikkeknek. Ide járult a XIX. század egyik legnagyobb vívmánya, az ipari haladásnak föltétele: az iparszabadság, mely — kétségbevonhatlan előnyei mellett — szabad tért nyitott a szedelgésnek s a hitel rovására minden tudást nélkülöző gomba módra keletkezett üzletek az igazi tanult iparost nap-számossá degredálták. Így ment tönkre nálunk az a csekély ipar is, mely azelőtt létezett. Mikor észreveltük, hogy se kisiparunk, se gyáriparunk nincs s a behozott rossz cikkekét ugyancsak drágán fizeljük s ezzel Ausztriát hizlaljuk, saját hazánkat pedig a tönk szélére juttatjuk, akkor a veszély láttára felébredt bennünk a vágy, hogy magyar ipar teremtésével hazánkat függetlenítsük Ausztriától s a saját zsirunkon ne hizlaljuk az idgent: csakhogy ez meglenetösen későn jutott eszünkbe s bár létesültek intézmények, melyek, mint az Országos Ipar-egyesület, a magyar ipart pártfogásukba vették, de az óriási nehézségekkel szemben csak nagy küzdelmek árán jutottak némi eredményhez. A magyar ipar így, bár lassan ugyan, de mégis fejlődött. Gyorsabb fejlődése, hogy ne mondjuk gőzerővel való haladása csak legújabb keletű s ennek érdeme a vasember, Baross Gábor nevéhez fűződik, ki a vámmközösség keretében is megtalálta a ma-

gyar ipar pártolásának a módját. Emberfölötti munkájába az igaz hogy belehalt, de hazafiai nemes példájával nemcsak az irányt adta meg, melyen haladnunk kell, hanem megvetette az első alapokat is, melyekre bizton építhetünk.

Az új kormányának emez alapokon való továbbépítését jelzi a megyékhez és városokhoz intézett rendelet, melyet mint az első fecskét, mely még nem csinál ugyan nyarat, örömmel üdvözlünk a továbbiak reményében.

A hivatalos jelszó meg volna hát, de a magyar ipar ennek hatását megérezhesse, föltétlenül szükséges, hogy ezt a jelszót az egész magyar társadalom magáévá tegye.

A ki igazán magyar, tegye szívére a kezét s fogadja meg, hogy a hazafias nagy czél megvalósulhatása érdekében csak hazai iparcikkeket vásárol. Ezáltal mintegy rá fogjuk kényszeríteni a hazai kereskedőket, hogy ne tartsanak osztrák gyártmányokat s egyben a magyar iparnak a legszebb fellendülését biztosítjuk.

A hazafias nagy czél támogatni minden hazafinak erkölcsi kötelessége, ezt pedig Magyarország ipari és gazdasági folyragzásának és szolgálai függésünk megszüntetésének érdekében joggal meg is várhatja tőlünk a hazá.

Magyar ipartermékek vásárlása legyen tehát az általános jelszó!

BELFÖLD.

Bittó István főrendiházi tag. A Budapesti Közlöny ma a következő királyi elbátározást közli:

A főrendiház szervezetének módosításáról szóló 1885: VII. törvényczikk 5. §-a alapján, magyar minisztertanácsom előterjesztésére, Bittó István belső titkos tanácsosomat és volt magyar miniszterelnökömet élet hosszigan a főrendiház tagjává kinevezem.

Kelt Radmerben, 1899. évi augusztus hó 7-én.

Ferencz József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Ezzel a kinevezéssel Szell Kálmán jóvátette, valamennyi elődjének mulasztását. Bittó István Magyarország volt miniszterelnöke évek hosszú sora óta miot magán ember el, mert Tisza Kálmántól kezdve — Bánffy Dezső báróig mind megfélekedtek erről az államférfiról, kinek vétke az volt, hogy ő az egyetlen volt miniszterelnök, ki a hivatalából való visszalépése után nyíltan az ellenzékhez mert csatlakozni. Most az öreg ur bevonul a főrendiházba, a hol bizonyára még hosszú ideig alkalma lesz kivenni részét a hazafias munkából.

A legújabb főrend életrajzi adatai a következők:

Bittó István Sárosán, Pozsonymegyében született 1822 Május-3-an. Atya a híres Pozsonymegyei alispán nagy gondal nevelte.

Tanulmányai befejezése után Mosonmegye szolgálatába lépett és megnyerte a nép szeretetét. 1848-ban képviselőnek választották, el is ment Debreczenbe, Szegedre, a világsi fegyverletétel után pedig kibujdosott. 1851-ben engedelmet nyert hazatérni, mikor visszavonultan Somogy megyében élt gazdaságának. Az 1861. és 1865-iki országgyűlésen a szigetvári kerületet képviselte, majd 1869-ben Abrudbányát. Csakhamar a Ház enőke, a pénzügyi bizottságnak és 1870-ben a magyar delegációnak enőke lett. Horvá Boldizsár visszalépése után Andrassy őt bizta meg az igazságügyi tárczával, melyet még Lóczy alatt is 1872 őszéig megtartott. Ebben az időben eskü az új igazságügyi szervezet életbejuttatására, a király kinevezéstől függő bírák rendszeresítése. A Szlávy-minisztérium után a király őt bizta meg a kabinetalakításával. Ez volt az utolsó kísérlet tisztán, a Deák-párt alapján képezni kormányt és csak úgy sikerült, hogy Bittó Gyözy Kálmánt nyerte meg pénzügyminiszternek, a kivel a pénzügyek rendezésére komoly kísérletet tett. Mikor Ti-za Kálmán elismerte a közjogi alapot, Bittó visszaépett. Azóta rövid ideig még képviselő volt és időn nem nyert többé mandátumot, mint magánember visszavonult Pozsony megyébe, hol a nemzeti pártnak enőke volt. Széll Kálmán azon előterjesztésével, melylyel kinevezette őt a főrendiház tagjának, ismét visszaadja őt a közlének.

Az újvidéki főispánság. Jelentettük már korábban, hogy dr. Flatt Viktor, az újvidéki főispán e közel jövőben megváltik állásától. Mint most nekünk Újvidékről jelentik, az ott elterjedt hírek szerint jutódjaul Latinović Pal országgyűlési képviselőt, másik pedig Michajlonich Kornel főszolgabíró emlégetik, Flatt Viktort pedig valószínűleg kinevezik közigazgatási bírónak.

KÜLFÖLD.

A francia német háború emléke. Lékemelő ünnepély folyt le tegnap Saint-Privat mellett, a hol Vilmos császár az első gárdaczered elesetteinek állított szobornál olyan beszédet mondott, melynek nemcsak költői szépségét, de politikai jelentőségét sem lehet elvitatni. Különösen azért érdekes ez a beszéd, hogy éppen most, a mikor francia részről nem átalják a német császár személyét is provokálólag belevonni az afférba, Vilmos császár válaszul az engesztelődés szövegét hangoztatja és a feledés fátyolat

A harmadik kísérlet.

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Írta: **Ady Endre.**

Kedves Blanche, megdöbbenéssel értesültem, hogy maga férjhez akar menni.

Kérem, nehogy valami gyerekes értelmessé adjon ennek az én megdöbbenésemnek. Ha visszaemlékeznek, eszébe jut, hogy maga és én képviselőkünk annak idején az egész társaságban a felvilágosodottságot. A mennyiben pedig én még mindig a régi vagyok, gondolhatja, hogy nem valami nevetséges érzés szállott meg, olyan, a milyenekért sokszor kinevettük volt azokat a fiatal urakat, kik magának udvaroltak, nekem pertu barátaim voltak s kiket egyikünk sem értékelte semmire.

Ugy történt a dolog, hogy valamelyik este az orfeumban találkoztam a Pály Rüdival.

Nagyon örültünk egymásnak. Rudi már pezsgőzött s előre repesett a szíve attól a boldogságtól, ha Angéla kisasszony úgy ahogy kimosdik a festékből s előadás után asztalához ül.

Kérdezősködtem a jó fiutól. Legelső sor-

borítja a multra. A császár beszéde így hangzik:

„Komoly, magasztos emlékek fűződnek a mai ünnepnaphoz és erősebben dobogtatják meg szívünket. Első gyalogsági gárdaczeredem, képviselve első százada, dicsőséges zászlók és sok régi bajtárs által, a kik egykor ezen a helyen küzdöttek és vérezték, ma leleplezte itt az elesett bajtársainak állított emléket. A leleplezés legfiatalabb ezredem és ugyszólván az egész német hadsereg részvételével, a melyet a 16. hadtest csapatai képviselnek, megy végbe. — Ez volt eddig csaknem az egyetlen ezred, a melynek ezen a vérell áztatott helyen még nem volt emléke, holott teljes joga volt rá.

Ámbár a történelem szorosán összefűzte házámmal, ámbár a hercegek és királyok nevelésére van hivatva és igazi családi és házi ezrednek tekinthető, nagyatyám császári felsége még sem habozott egy pillanatig sem hogy ezt a drága csapatot a haza javáért feláldozza. Hogyan küzdött és vérezt az ezred, hogyan váltotta be esküjét, hogyan érdemelte meg magatartásával a nagy császár dicsőretet, szenvedésével és veszteségeivel könyeit, azt a történelem tanítja. A zöld pázsit alatt nyugvó hőseinek állít emlékkövet az ezred és vele én, mint a legidősebb bajtársam.

Az emlékszóbor alakja eltér a csatateri emlékek rendez alakjától. A véreztett arkangyal békés nyugalommal támaszkodik kardjára, a melyen az ezred büszke jelszava áll: Semper talis. Azt akarom tehát, hogy ennek az alaknak általános jelentősége legyen. Ugy áll ezen a vérell áztatott mezőn, mint őre az összes itt elesett derék katonának, úgy a francziáknak, mint a mieinknek, mert vitézül és hőiesen szálltak le dicsőséges sírjukba császárukért és hazájukért a franczia katonák is. És ha zászlaink, a hatalmasok, meghajlanak majd az ércszóbor előtt és bánatosan suhognak kedves bajtársaink sírjai fölött, lengjenek az ellenfelek sírjai fölött is és sugják meg nekik, hogy bánatos tisztelettel emlékezünk meg a vitéz halottakról.

Mély hálával eltelve és feltekintve a hadak urához, a ki nagy császárukat kegyelmesen vezette, gondoljuk el, hogy a legfőbb bíró körül összesereglett lelkei azoknak, a kik egykor heves tusában álltak szemben egymással ezen a mezőn, ma szinten örök istenbékében egyesülve tekintenek le rájuk.

ban a maga hogyléte érdekelt s így tudtam meg a maga érthetetlen tervét.

A jelölt — hallom — katona. Huszártiszt és kegyetlen hóbéra a lány-szíveknek. A milyen ostobák azok az én lány-ismerőseim, ez nagyon valószínű.

De maga, m a g a édes Blanche? . . .

Hisz ez kétségbeejtő! . . .

Egy szép, okos asszony, aki már két férjétől vált, hogy lehet ilyen könnyelmű?

Nem ismerem a maga jövődöbeljét, tartózkodom tehát minden további megjegyzéstől.

Megengedi azonban, ha eszébe juttatom második házasságának történetét. Lehe, hogy egészen elfeledte már s üdvös lesz, ha eszébe juttatom.

. . . Mikor első férjét, a jobb sorsra érdemes Ottokár von Löwenthal főhadnagy urat elkergette magától, csekélységem volt az a szerencsés, kit baráti bizalmával kitüntetett. B a r á t i volt határozottan, botrányosan plátói de okunk volt reá.

Akkoriban vallotta be azt a tervét, hogy még egy kísérletet tesz a házasság szent intézményével, mielőtt az én kegyetlen teoriámat a házasságról elfogadná.

A rennesi tárgyalás.

(Saját tudósítónktól.)

Rennes, aug. 18.

Az utczán és a tárgyalóteremben nyugalom van. A terem korán megtelt s a hangulat nagyon mozgalmas. Ott volt Mornard védőügyvéd is, a ki tegnap érkezett meg, hogy szükség esetén Demange oldalán a védők asztalánál helyet foglaljon. A tárgyalás hetedfél órakor kezdődött. Az elnök felszólítja Piquart-t, hogy folytassa tegnapi tanuvallomását.

P i c q u a r t: Mielőtt vallomásomat folytatnom, szükségét látom annak, hogy néhány szót mondjak arról a vádról, a melyet Roget tábornok tegnap a Quenelli-ügyben ellenem tett. Az elnök: Csak röviden, kérem.

P i c q u a r t (udvariasan meghajtván magát): A mennyire csak lehet. Először a Quenelli-ügy 1896 május 30-ika és jun. 17-ike közt folyt le. Én csak megszakítással foglalkoztam ezzel az ügygyel, mert egy gyászestem miatt nem járhattam a hivatalba, azután pedig a vezérkar ügyében utaznom kellett. Másodsor: Quenellit már többször eljelték, ez az ember a tilalom ellenére mindig újra meg újra visszatért Parizsba, a hol bűn'eiten érték. Az ő személye bizonyára nem érdekes. Harmadsor: Határozottan tiltakozom az ellen, hogy az ő pörében titkos iratokat közöltem volna a bírákkal, a miről a vádlott nem tudott volna. Ha ez mégis megtörtént, akkor csak tudtomon kívül történhetett meg. Megsértetem az akkori bírákat, ha fölteneém, hogy az efele manőver hatást tehetett rájuk. Ilyekppen mindenre fogok válaszolni, mihelyt megtámadnak.

R o g e t (a ki már eddig is nyugtalanodott helyén): Szót kérek, elnök ur.

A z e l n ö k: Kérem, tábornok ur, csak a tanu után. (A tábornok leül.)

P i c q u a r t: Áttérek most már a titkos iratesomóra. Elmondom, hogy milyennek láttam 1896 augusztusban s mondhatom, hogy akkor egészen más állapotban volt, mint a minőben 1894-ben a bíráknak megmutatták. 1894-ben mindössze négy iratból állott s arra kérem a bíróságot, szíveskedjék nekem ezt a négy iratot kezembe adni, nehogy kénytelen legyek emlékezetből beszélni s nehogy valamit elfelejtsek.

A z e l n ö k (Chamois tábornokkal való rövid tanácskozás után): A hadügyminisztérium utasítása nem engedi meg, hogy ezt megtegyem.

P i c q u a r t: Így hát emlékezetemet

Médiumot könnyű volt találni s maga elég hirtelen nejevé lett annak az urnak, kinek nevét a maga iránti figyelemből nem írom ki. Ez az ur is nagy Don Juan volt, éppen úgy, mint a mostani jelöltől hírlík. De bősánat, ezt az urat még nem ismerem, tartózkodom tehát az összehasonlításoktól.

Nem akarom a tragédiát egészen elbeszélni. Rövid házasságuk ideje három korszakra oszlik. Az első korszak bezárult akkor, mikor maga az esküvő utáni napon ott hagyta a férjét. A második korszak a béküléstől a kis Lóri születéséig terjed, ki iránt férje ura nem tudott apai érzelmekkel viseltetni. — A harmadik korszak a válópör végéig tartott, a mikor maga ezeket az emlékezetes szavakat mondta volt nekem: Igaza van, a mi férfaink nem valók férjeknek . . .

Egy szóval: maga is elismerte akkor a házasság csődjét . . .

Három év mult el azóta. A kis Lóri már aranyos, beszédes gyerek lehet. Elkényeztette nagyon, így hallottam. Három évig csak a gyermekének élt, az udvarlók előtt bezárta az ajtót s ha nem tudnám, milyen okos asszony, azt kellene hinnem, hogy ez alatt az idő alatt memoirejait írta.

kell segítségül venni. (Hosszabb szünetet tart és szinte látszik, hogy megfeszíti gondolkodó képességét.) A tanu a Doute preuve iraton kezd. Aztán így folytatja: Önök tudják, hogy Du Paty de Cam kommentárt írt a borderóhoz, a melyben ezekre az iratokra hivatkozott. Ez a kommentár eltűnt, de engedjék megjegyznem, hogy elejétől végig hamis volt. A mi a Cette canaille de D... iratot illeti, Du Paty két otromba hibát követett el; A. (Schwarzkoppen) ügynökének tulajdonította, holott C. (Panizzardi) ügynökétől származott, de nem vették észre. És mi vezette ebben Du Patyt? Rendszerének nagyon egyszerű és természetes a magyarázata. Elhatározta, hogy mindenáron összeköttetést hoz létre a titkos iratsomó négy darabja és a borderó közt. D csekedett is ezrei a rendszerével, sőt a Echo de Paris cikket is közölt róla. Ami a negyedik iratot illeti, az Gueney... titkos spiclinek a jelentése. Ez az ember a semmitcsészék előtt azt vállalta, hogy Dreyfust csak úgy gyanúsíthatta, hogy összetévesztette más emberekkel, a kiknek neve D.-vel kezdődik s a kiktől kiűnt, hogy szoknyavadaszok és kártyások.

Mielőtt áttérek a titkos iratsomó második részére, kijelentem, hogy nagyon sajnálom, hogy Du Paty nincs itt, mer okvetlenül szükséges lett volna, hogy fölvilágosítást adjon a titkos iratsomóhoz írt kommentárjáról s ha emlékezete cserbenhagyta volna, én valóban minden tőlem telhető erővel segítségére siettem volna. (Derülttség.) Egyébiránt ez a kommentár egyáltalában nem volt a Mercier tulajdona, mint ő azt állította. A kommentár nem volt sem az egyk, sem a másik miniszteré, u ki azt bihette, hogy megtarthassa, hanem a hirszerző hivatala. Egyszerűen konstatalom tehát, hogy ez az irat eltűnt.

A mi a titkos iratok második részét illeti, batarozottan kijelentem, hogy az csupán jelentéktelen összehasonlító darabokból állott és ismétlem, hogy 1894-ben a bord rón kívül semmiféle bizonyíték sem volt Dreyfus ellen. (Minden szót megnyomva.) De Dreyfus elítélése után egyszerre csapatonként jöttek a bizonyítékok. Mihelyt valami csaló a hirszerző hivatalból ki akart csalni száz frankot, odament s jelentette, hogy tudja, hol vannak bizonyítékok Dreyfus ellen. De még többet mondot: Dreyfus elítélése után is folytonosan tűntek el iratok a hadügyminiszteriumból, de ezzel már nem törődtek, mert már nem volt többé Dreyfusról szó. (Nagy mozgás.)

Picquart ezután elmondja, hogyan jött

Nem mondom, hogy helyeselttem ezt az életmódot, de azt is tudtam, hogy kevés ideig tart.

Ezt az eredményt azonban — őszintén bevallom — nem vártam.

Ugy gondoltam, hogy a második házasság után végleg megtért s mint egy olyan okos asszonyhoz illik, meg fogja tudni választani a vigasztalókat.

... És maga ismét férjhez megy.

Magdolnai gondolat! ...

Hát okvetlenül szükségét érzi annak a hitnek, hogy egy nő a férjével is boldog lehet? ...

Látja ez rögeszme, mely a maga finom elméjét is megejtette s örökös harcban tartja szive és vére ellen! ...

Édes Blanche, szeretném, de nem hiszem, hogy sikerül meggyőződnöm.

Azt hittem, hogy magának erősebb a szive, rosszul esik látnom, hogy maga is csak a sablonok bábja: gyenge asszony.

Goromba vagyok, de maga ismer engem s tudja, hogy amit írtam, azt csak az iránta táplált állandó rokonszenv sugallta a maga régi jó barátjának, aki olyan büszke volt arra, hogy neki egy szép, okos kis barátnője van! ...

Walsin nyomára. A petit bleu vezetett reá ugymond, a melyet Henry 1896. márciusban 32 darabra tépve adott nekem át. Ekkor hallottam először Walsin nevét. Azzal gyanúsítottak, hogy már előbb is ismertem, még bizonyítékokat is fölhoztak, így az iratokhoz betolták az Éclair januar 5-iki számának egy kivágott részét s mindenki rám fogta, hogy csaló vagyok. De szerencsétlenség az Éclairnak ez a száma nem 1896-ból, hanem 97-ből való. Walsint azért nem jelentettem föl azonnal főnökeimnek, mert azt hittem, és még ma is azt hiszem, hogy a hirszerző hivatal főnökének kötelessége előbb kutatni, vajjon a följelentés valóságban alapszik-e s nem szabad főnökét téves nyomra vezetni. Én tehát megkezdtem a vizsgálatot Walsin ellen és mondatom, hogy a hírek rosszak voltak. Valamennyi megegyezett abban, hogy életmódja rossz, adóssága fömentelen, kemekkel találkozik és a többi. És mégis mi történt? Az, hogy Henry és Lauth egyszerre nagyon sajtószöveget viselkedést tanúsított. Meg kell jegyznem és ünnepiesen kijelentem, hogy mind Gonse, mind Boisdoffre tábornokok, tehát mind a két főlebbvalóm ismerték és jóváhagyta Walsin ellen való lépéseimet.

Picquart ezután elmondja, hogy Du Paty a vizsgálatnál mindent elkövetett, hogy Dreyfusra valamit kisüssön. Mondta is nem egyszer, hogy a Dreyfus ellen való harc nagyon nehéz. A tárgyalás előtt való napon eljöttek a helyőrségi tiszték s azt mondták, hogy a vád csupa kohlomány, hogy egyetlen tanuvalomást sem lehet komolyan venni. Maga Du Paty is zavarodott volt kihallgatásakor. A mikor a védő azt jegyezte meg, hogy Dreyfusnak a diktálásra írt sorai a zavar semmi nyomát sem mutatják s azt kérdezte Du Patyól, hogy mi indította őt ezekre a szavakra: Hisz ön reszket! ekkor Du Paty nehezen véve lelekzetet, ezt mondta: Tudtam, hogy szimuláns van dolgom s ha nem figyelmeztettek volna, akkor bizonyosan zavarba jött volna, de így meg sem rándult az arca s ebből az következik, hogy szimuláns. Tehát Du Paty maga bevallotta, hogy Dreyfus keze nem reszketett. A mi azt a tiszteletreméltó személyt illeti, aki Henrynek átadta a borderót, csak Gueneynek a semmitcsészék előtt tett valómására utalok, ahol azt mondta, hogy ez a tiszteletreméltó személy nagyon gazdag és semmiféle renúmerációt sem kapott s hogy információt csupán Franciaország iránt való szimpátiából tette. Erre már tegnap mondtam, hogy én ennek a tiszteletreméltó személynek több ízben 1200 frankos és kisebb jutalmakat adtam.

September 15-én arról biztosítottam Gonset, hogy Dreyfus artalan; megmagyaráztam neki, hogy nagyon veszedelmes helyzetbe jutunk, ha saját jószántukból nem cselekszünk. Erre Gonse azt válaszolta: Ha ön nem szól senkinek, akkor nem is fog róla senki semmit sem megtudni. Gonse tábornok megczafolja ugyan a szavait, de én a legnagyobb határozottsággal folytatom. Utóbb utasításokat kaptam, csak hogy nem irasban. Én írott utasításokat kértem, de hasztalan s miután nem kaptam meg, megtagadtam a foghatóságukat.

A tárgyalás folyik.

A merénylő.

Páris, aug. 18.

A Labori ellen elkövetett merénylőt letetteset Dolban elfogták. Neve Glord s beismerésben van.

Az összeesküvők.

Páris, aug. 18.

A Rue Chabrol környékén nőtön nő az izgatottág. Az antiszemita és nacionalisták tüntetése verekedéssé fajult. Jakquey és Magné képviselők Waldeck-Rousseau-val tárgyalva a szigorú rendszabályok felfüggesztését kérték, hogy újabb kísérletet teheszenek a Guérin-ügy elintézésére.

Páris, aug. 18.

Az Intransigeant jelentése szerint Jakquey képviselő ma éjjel végleges megállapo-

dásra jutott Guérin-nel. Híre jár, hogy Guérin ma délben megadja magát, ellenkező esetben a házat ma este katonaság szállja meg.

Az attasék nyilatkozatai.

Vnrese, aug. 19.

(Saját tudósítónktól.) Panizzardi ezredes tegnap este sokáig tanácskozott Carditi hadügyminiszteri államtitkárral, a ki fölhatalmazta őt arra, hogy Scheider ezredes osztrak-magyar katonai attasé példájára táviratot küldjön a Figaro-nak, a melyben határozottan megczafolja Roget tábornok tegnapi állítását. Panizzardi erre a köve kezdő táviratot küldte a pár si újságnak:

Legyen szives az igazság okaért a következő nyilatkozatomat becses lapjában közzétenni: Roget tábornok a katonai törvénytszék tárgyalásáról szólo jelentés szerint azt mondta, hogy én Dreyfus kapitány letartóztatása idején Ressenmann akkori olasz nagy követnek jelentést küldtem, a melyben azt mondtam, hogy Schwarzkoppen német katonai attasé összeköttetésben volt Dreyfus kapitánnyal. Ezennel kijelentem, hogy én ezt a jelentést soha meg nem írtam, ez a jelentés soha sem létezett, s kijelentem, hogy én efféle nyilatkozatot sohasem tettem. Dreyfus nevét csak a tárgyalás idején hallottam először említeni, a mint különben ezt már irasban és hivatalos uton katonai és nemesi becsületaszavamra kijelentettem.

A további tárgyalás.

Rennes, aug. 19.

Arra a szemrehányásra, hogy Esterházy ellen való vizsgálat megkezdését halogtatta, kijelenti Picquart, hogy óvatos eljárásával azt akarta elérni, hogy esetleg artalan tisztet ne keverjenek gyanuba. (Mozgás.) Milyen hibáknak lehetett volna elejét venni — mondja Picquart — ha 1894-ben Dreyfusszal szemben szintén így jártak volna el! Esterházyról ugyan a lehető legrosszabb információkat kapta, de mégsem büntényre vallott volna. Esterházy tagja volt egy angol tarsaság igazgatótanácsának, játszott a börzén s együtt élt Pasyneval. R. C. ügyökre vonatkozólag még elmondja Picquart mi indította arra hogy Laath századoson kívül még Henry örnagyat is kiküldje Bazelbe. Picquart előbb jelentést tett Boisdoffrenak, a ki mindent helyeselt, a mit Picquart Esterházyra elrendelt. Esterházy be akart jutni a miniszteriumba, de kérelmét nem teljesítették. Esterházy csökönössége arra készítette Picquart, hogy megszerezze a kezéirását és észrevette, hogy mennyire hasonlít Esterházy írása a bordereau irásához. — Lefotografáltatta czekek az irásokat és elküldte Du Paty de Camnak és Bertillon-nak. Du Paty de Cam azt mondta: Ez a Dreyfus Mathieu írása. — Tudvalevő, hogy Du Paty de Cam azt állította, hogy a a bordereau Dreyfus Mathieu és Alfréd irásának összeolvastása. Bertillon azt mondta, hogy a fotografált irás a bordereau irása és az irás megvizsgálása után is föntartotta állítását. Picquart mindinkább meggyőződésben róla, hogy Esterházy volt az áruló, a titkos dossiért kezdte tanulmányozni, és rendkívül meglepődött, midőn a keresett súlyos bizonyítékok helyett mindössze egy aktát talált, a mely épen úgy vonatkozhatott Esterházyra, mint Dreyfusra, továbbá egy jelentéktelen iratot, a melyben Davignonról van szó, azután egy iratot, a melyet Dreyfusra vonatkoztatni abszurdum, t. i. a Cette canaille de D... szavakat tartalmazó iratot és végül még egy aktát, a mely épp olyan jelentéktelen, mint a második. Picquart ezután elment Boisdoffrehez és megmagyarázta neki a dolgot. Boisdoffre az iratok megvizsgálása után azt mondta neki, közölje mindezt Gonse tábornokkal. Mielőtt Picquart Gonse tábornokkal jelentést tett, négy oldalra terjedő resu nért írt a kérdéstről.

Páris, aug. 19. A Dolban letartóztatott Glord iszákos ember hírében áll. Vallo-mása gyanus. A vizsgálat folyamatban van. Nem hiszik, hogy Glord a merénylő.

Táviratok.

A király születésnapja.

Bécs, aug. 18. Ma délelőtt a Szent István templomban ünnepi istentisztelet volt, melyen jelen voltak a miniszterek, a hatóságok fejei, a polgármester, a közvégtanács tagjai és nagyszámú közönség.

Transzvál.

London, aug. 19. A Standard-nak Johannesburgból igen jól értesült forrásból azt jelentik, hogy a transzváli kormány csakugyan azzal a tervvel foglalkozik, hogy a külföldieknek öt év leteltével megadja a teljes választójogot, azokat a bonyolódott mellékes határozmányokat pedig, melyeket a legutóbbi törvényjavaslatba felvettek, elejti. Azonkívül a volksraadban a mandátumok negyedrészt juttatja az idegeneknek, nem pedig ötödrészt, úgy, hogy 56 mandátum közül 9 az idegeneké lesz. A Standard jelentését a Times johannesburgi jelentései is megerősítik.

Közgazdaság.

Bécs, aug. 19. (Vetési és aratási jelentés augusztus derekáról.) A múlt hónap első felének hűvös esőzései után július derekán a középső és déli vidékeken állandóan meleg, száraz időjárás állt be. A hőmérséklet a hónap vége felé fokozatosan emelkedett és augusztus első hetében néhány rendkívül forró napon elérte tetőpontját. Ebben az időszakban sok zivatar, eső és felhőszakadás volt, de a csapadék mennyisége nem volt elegendő arra, hogy a sok helyütt nagyon érezhető szárazságot, a melyről egyes vidékeken panaszok voltak, enyhítse. Augusztus 8-ika körül csaknem mindenütt megváltozott az időjárás. Ettől a naptól fogva ismét normálisan meleg volt a hőmérséklet és elegendő eső is volt, a mi a növényzetnek nagyon hasznára vált. A szárazság következtében a kalászos vetések gyorsan fejlődtek, úgy, hogy a középső és a déli zóna némely vidékein, úgy szintén Csehországban csaknem egyidejűleg értek meg az aratásra. De még csak a rozsot és jó részben a búzát lehetett jól behordani. Az utóbbiból csak egy kis rész maradt még vissza az alpesi tartományokban, továbbá Sziléziában és Galicziában, a hol az aratást megakadályozta a sok esőzés. A termés mennyisége a rosznál közepesnek mondható. A minősége ennek a gabonaműnek, a melyben kárt tett a rozsda, jobb, mint várták. A repce le van aratva és részben már csépelve is van. — Az eredmény Csehországban, Morvaországban és Sziléziában kielégítő. — Nyugat-Galicziában a repczenek már fejlődése korában megártott az eső, úgy, hogy ott csak mérsékelt eredmények várhatók. A tavaszi vetések aratása jobbnak ígérkezik, mint az őszi gabonáé. Az árpa nagyobb részét mindenütt kedvező eredménnyel behordták, de Sziléziában és Galicziában az eső késlettette kissé az aratást, úgy, hogy még sok termés van kint a szántóföldeken. A zab a meleg időjárás következtében tetemesen javult. A tengerinek eleinte hasznára vált a meleg, később azonban megártott neki a szárazság, úgy, hogy a csövek nagy része kicsiny maradt. A szárazság Dél-Tirolban károsan hatott a szőlő fejlődésére, különbe a meleg általában javára vált a szemnek, úgy, hogy a déli börtermő vidékeken már szinesedik, sőt Dalmáciában már érni is kezd. A peronoszpóra a szárazság miatt és a szorgalmas védekezés következtében alig mutatkozott, ellenben a lisztharmat erősen terjedt és a stájer, krajnai, dél-tiroli és partvidéki szőlőterületeken nagy kárt okozott. Dél-Stájerországban, a hol a gabonapapasz is megártott a szőlőnek, már nem igen remelnek kielégítő szüretet. Kedvező eredményt remélnek Dél-Tirolban, a hol nem nagyon bőséges ugyan a termés, de a szőlő szépen fejlődött és jó minőségű. Cseh- és Morvaországban is kedvező a szőlő állása, a többi börtermő vidéken azonban csak közepes lesz a termés. Gyümölcs ebben az időszakban is sok hullott le, úgy, hogy valamjre való eredmény csaknem mindenütt és minden gyümölcsfajban a ritkaságok közé tartozik.

LEVELEK.

A sziniszazon előtt.

Komjáthy és társulata néhány nap óta M.-Szigeten van.

Azt beszélük, s kaptunk is már afféle hírt, hogy ezen a nyáron nem nagyon fogja megtölteni a Komjáthy társulata a szigligeti közönség.

Kilátásunk van hát arra, hogy szeptember közepén megnyílik a Kossuth-utcai Thália templom s estéit a színházban tölti toul Debreczen.

Bizonyos, hogy a bérlőtharcz az idén is nagy lesz. Komjáthy szerencséje, hogy néhány év alatt divatos lett Debreczenben színházbérlő lenni.

Divatos lett s ez a divat — anélkül, hogy belőle a művészet igazabb pártolására következtethetnénk — úgy látszik a tartósabbak közül való.

Ne nézzük ezuttal a színházba járás motívumait, konstatáljuk csak azt, hogy a debreczeni szinészdirektor igen meg lehet elégedve s alig van vidéki város, melynek olyan nagy színházlátogató közönsége volna, mint Debreczennek.

Nem akarjuk Komjáthyt megvádolni, de az tény, hogy ő kellően nem viszonzta a közönség pártfogását.

A bérlőkkel szemben nem volt lojális, különösen a bérlő közönség azon részével szemben, kik között szinügyi bizottsági tagok nem voltak.

Jogos kifogásunk lehettek repertoárja ellen, melynek összeállításában helytelen takarékosági szempontok voltak irányadók.

Sok kifogásolni való volt a rendezésben is, mely tapasztalatlan ember kezében volt.

A társulat nagyon közepes nivón állott. Egyes szerepörök nagyon gyenge kezekben, némelyek pláne betöltetlenek voltak.

Egyáltalában Komjáthy sokkal inkább volt üzletember, mint egy mű-intézet direktora.

Jó viszonyban lévén a színház bizottsági tagok nagy részével, ignorálta a közönséget s a sajtó kritikáját.

Mindezek olyan állapotok, melyeken a jövő szezon folyamán változtatni kell.

Örködni fogunk a közönség érdeke felől s különösen figyelemmel fogjuk kísérni a szinügyi bizottság működését.

A színházlátogató közönség elvárhatja, hogy pénzének több látszata is legyen azoknál a betétkönyvecskéknél, melyeknek Debreczenben lett boldog tulajdonosa a szindirektor ur . .

H I R E K.

* **Isteni tisztetétek.** Az ev. ref. templomokban az isteni tisztéteket a következő lelkészek fogják vezetni. A nagytemplomban: Csutoros Albert, kistemplomban: Fehér Gyula, Kossuth utcai templomban: Mitrovics Gyula.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Schindler Marton segédlelkész tart istentiszteletet.

* **A király születés napja.** Tegnapp ünnepelte meg az egész ország I. Ferencz József a legalkotmányosabb magyar király 69-ik születési napját. Az ünneplésből ki vette részét Debreczen városa is, mely biven a múlt évekhez, tiszta hazafiassággal ünnepelt. Az összes templomokban istentisztelet volt. Reggel pedig a városban időző honvéd gyalog ezrednek volt tabori miséje.

* **Bankett a Bikában.** Wolaffka püspök a király születés napja alkalmából a Bika szállodában 200 terítékes diszebedet adott.

* **Dr Benedek János kitüntetése.** Benedek Jánost pártunk kitűnő tagját szép megtiszteltetés érte. A Polgári Kerekpár Egylet csütörtökön este tartott ülésében egyhangulag elnökké választotta. Gratulálunk a szép megtiszteltetéshez, de üdvözljük az egyesületet is a szereacsés választásért. A tisztikar különben a következőleg alakult meg. Elnök dr Benedek János, háznapgygyá Koczasek Ignác; jegyző: Szaby János; menetparancsnok ifj. Gyürky Sándor, továbbá szavazottöbbséggel a számvizsgáló bizottság tagjává Thiszen Arthur, Kontsek Géza és Kovács László; választmányi tagokká Dézsi Lajos, Veres József és Schweitzer József választottak.

* **Katonai kinevezések.** A honvédelmi miniszter Vattay Sándort, a Ludovika akadémia tisztképző tanfolyamának végzett növendékét, a debreczeni 3-dik honvédszázalozredhez nevezte ki. Molnár József a tanfolyam szintén végzett növendékét a debreczeni 3-ik honvédszázalozredhez nevezte ki. Andorkó Zoltánt szintén. Gróf. Waldeck Frigyes, a Ludovika akadémia végzett növendékét pedig a debreczeni 2-ik honvédszázalozredhez nevezte ki.

* **Nyári kacsa.** A Debreczeni Ellenőrtől mióta ígérgeti, hogy még nagyobb alakban — még több sajtóhibával fog megjelenni, fel sem vesszük a stréberkedést. Miért ne éljen a D. E., ha akad előfizetője? Tegnapi jezsuita hangu újdonságával sem törődünk, ha az nem lenne reánk nézve dezavualó. Így kénytelenek vagyunk megjegyezni — akár tetszik a D. E. nek akár nem — gróf Dégenfeld lemondásáról szóló hírünk igenis nem volt nyári kacsa. Bizonyítja ezt az is, hogy két héttel ezelőtt gróf Kornis Józsefet a szabolcsmegyei volt nemzeti párt vezérét emlegették utódjául. Felsőbb helyen azonban ezt eljettették — nem lévén még elég érdem a főispánságra a fuzió — s most Feilitzsch Berthold szabolcsmegyei főispánról beszélnek. Mi biztosak vagyunk abban, hogy ezt az Ellenőr is tudja, csak hogy nem szabad neki megírni. Kar tehát jezsuitáskodni — mert ezzel az előfizetők száma nem fog gyarapodni.

* **A városi dalegylet Kolozsváron.** A debreczeni dalegylet tagjai a tegnap déli vonattal Kolozsvárra utaztak. A dalegylet tagjai első diadaluk helyén huszonöt éves fennállását ünneplő testvéregylet ünnepélyére mentek el. Este tíz óra után érkeztek meg Kolozsvárra, a hol fogadtatásuk ünnepélyes volt.

* **A felvilágosított német.** Egy másik hírünkben megemlékezünk arról, hogy Freudenfelder Arnold, sárczi végzett ref. teológus tanulmányutjában Debreczenbe érkezett s az itteni teológusok vendége, kik közül Veres István bethleni s. lelkész még a külföldi egyetemokről jó barátja. A német fiut kalauzolták is a derék debreczeni teológusok egész nap, este pedig magyar szokás szerint fehér azzal mellett beszéltek meg a nap eseményeit s a holnap programját. A német tisztéletes el volt ragadtatva a látottaktól s lelkesedve szorongatta a magyar kollégák kezeit, kik közül kettővel beszélő sem tudott, lévén mindkettő született debreczeni magyar. — Poharozgatás közben sok minden szóba jött s egyszer csak azt kérde, hogy miben áll az helynév kérdés, mellyel most olyan sokat foglalkoznak a szász és a német lapok? A magyar fiuk lelkiismeretes buzgósággal, sőt magyar

tüzzel igyekeztek felvilágosítani a német kolégát. Még a két debreczeni magyar is kivagott egy pár német szót felvilágosítás okáért. A német diák persze hamar helyeselt s belátta a mi igazainkat. Sajnos, kevés német alkalmas arra, hogy a mi igazainkat belássa, a kit tegnap szereztek a debreczeni fiuk, nem is igazi német, hanem — svájci.

* **Gergely Károly meghalt.** A nagybányai református egyház érdemeiben gazdag lelképásztora G e r g e l y Károly, ki éveken keresztül volt debreczeni tanár, e hó 17-én szívshühüdésben hirtelen elhunyt. A megboldogult mintaképe volt a puritán református papoknak, egész életét egyházának, hazájának szentelte. Heiye szinte pótolhatatlan. A tavaszi egyházkerületi közgyűlésen még szép beszédet mondott a kollegium államszolgálatának tárgyában s egyházában azóta is folyton munkálkodott. Tegnapelőlt lebonyolított a munkás kéz — s a nemesen érző szív megszűnt dobogni. Halálát hű neje és fia G e r g e l y György a kolozsvári tudomány egyetemi kör múlt évi einöke s a rokonság gyászolja. Külön gyászjelentést adott ki a szomorú esetről a nagybányai egyház. A család jelentése a következő: Alulírottak, az összes rokonság nevében is mély fájdalomtól megrendült szívvel tudatjuk, hogy Gergely Károly, a nagybányai ev. ref. egyház lelképásztora él ténék 62-ik, boldog házasságának 31-ik s lelképásztorkodásának, illetőleg tanárságának 31-ik évében, e hó 17-én délután 2 és fél órakor, rövid szenvedés után szívshühüdésben, hirtelen elhunyt. A legnagyobb családi boldogság után mérhetlen gyászt és vigasztalan bánatot hagyva mireánk. — Drága halottunk földi részét e hó 19-én d. u. fel 4 órakor helyezik a templomban tartandó istentisztelet után a helybeli egyházi sirkertbe örök nyugalomra. Nagybányán, 1899. é. aug. hó 17-én. Béke hamvaira! Özv. Gergely Károlyné, sz. György Ilona neje. György Aladár, György Endre, Farkas Mihály, Nagy Gyula sógorai. Jaskó Károlyné, sz. György Etelka sógornője, Gergely György fia, Gergely Pál, özv. Illyés Ferencné, sz. Gergely Éva, Farkas Mihályné, sz. Gergely Ilona testvérei.

* **A honvédség köréből.** A király elrendelte S p i e s Viktor cs. és kir. őrnagy hadbírónak és a debreczeni helyőrségi bíróság vezetőjének, a m. kir. honvéd hadbírói tisztikar lényeges állományába való áthelyezését.

* **Sikkasztó közjegyző.** A rimaszombati rendőrség táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy ifjabb Lammer Sámuel rimaszombati közjegyző nagyobb összeget elikkasztott és megszökött. — Az elikkasztott összeg nagyságát még nem tudták megállapítani. A megszökött sikkasztó alacsony, szikár termetű, haja vereses, ritka, szakállal ki van borotválva Szökésekor fekete kabátot, sűrű nadrágot, barna köpönyeget és zöldsézínű vadászkalapot viselt. Különös ismertetőjele, hogy kissé tótos kiejtéssel beszél.

* **A földmivelésügyi miniszter és Debreczen.** A »Debreczeni Ellenőr« saját külön szenzációja volt az a légből kapott koholmány, hogy Debreczen város területén a szarvas marhák közt ragadós tüdő baj grasszál. Ezzel egészen más tulajdonságu betegségből vonta le ezt a következtetést, s heteken keresztül foglalkozott lapjában a ragadós tüdő lob különféle fázisaival. A riasztó hírekre a földmivelésügyi miniszter egész Debreczen város területén z á r l a t o t rendelt el. Történt pedig a legkritikusabb időben — vásár előtt. Az egész Tiszavidék gazda közönsége bizonytalanságban volt. Azok, akik rendszeren szoktak állatot hajtani a debreczeni vásárra — nap-nap után táviratoztak a debreczeni főkapitánysághoz — lesz-e vagy nem marhavásár. És ez a bizonytalanság egy-két hétig tartott. Tiszelt lapotársunk e két hét alatt nap-nap után riasztó híreket közölt, úgy hogy a gazdák ama része, kik hizott marháikat a debreczeni vásárra szokták felhajtani. Bécsbe hajtották fel — a mi a debreczeni piacnak csak kárára volt. Az utolsó nap az-

után »hosszas gondolkodás után« feladott a zárlat. A kegyelmes miniszter urnak intézkedni méltóztatott. Hát mi nem igen kerünk az ilyen gondos intézkedésekből. Semmi szükségünk nincs piacunk híreinek rontására, mert ezt elvégre a miniszter nem kárpótolhatja. Az intéző köröknek pedig egy-egy kacsért kár exponálni magukat.

* **A holnapi nemzeti ünnep** Sz.-István napját a törvényhozás indvaleműleg nemzeti ünnepé tette. Holnap tehát egész nap munka szünet lesz, így az üzleleket reggel sehol sem fogják kinyitni.

* **Hét debreczeni gyermek a Pasteur intézetben.** Csütörtökön este 7 gyermeket vittek fel a budapesti Pasteur intézetbe, kiket a Falk-fele kefégyárban veszett kutyá mart meg. — A gyermeket — mint értesülünk — pénteken rögtön beoltották. Körül-belül 15 napig maradnak fenn, a mely idő alatt folytonos felügyelet alatt lesznek, s naponként beoltják őket. Mivel három nap után rögtön felvitték őket, teljesen bizonyos, hogy egészségesen térnek vissza. A mezőrendőrseg különben Végh Gyula b. főkapitány intézkedésére rögtön vizsgálatot indított a gyárban. A vizsgálat fogja kideríteni, kit terhel tulajdonképpen felelősség a szerencsétlenségért. A veszett kutyák ellen széles körű intézkedés tétellett. Naponként 16—18 kutyát fognak meg s bunkóznak le a peczér telepen.

* **Anyakönyvi kivonatok bélyegmentessége.** A beügyminiszter az elismert jellegű betegpénztárak, illetőleg azok tagjai részére hivatalos használat céljából kiadandó szünetelési és házassági anyakönyvi kivonat bélyegmentessége tárgyában ma körrendeletet bocsátott ki valamennyi törvényhatósághoz. A körrendeletben ide egy regibb keleti rendeletet, a melyben az anyakönyvi halotti kivonatoknak bélyegmentességéről szól és ezt a rendeletet kiegészíti azzal, hogy ezentul a s ületési és hatósági kivonatok is bél egmentesek lesznek.

* **Svájci theologus Debreczenben.** F r e u e n f e l d e r Arnold végzett hiteltan hallgató, barátja V e r e s s István volt debreczeni esküdt felügyelő kalauzolása mellett Debreczenbe jött. Frauenfelder, a kinek atyja református pap Schaffhausenben, most végzi be t eologiai tanulmányait a marburgi (Hessen) egyetemen s hosszabb körutat szándékozik tenni. Körútjában hazánkat is meglátogatja, hogy itt a református egyházi életet, a mely iránt Svájcban oly meleg érdeklődéssel viseltetnek, behatóbban tanulmányozhassa.

* **Világjáró debreczeni diák.** Erdey Károly VII-ik gymnasium tanuló, ki ment már többször megirtuk 10 fretot énekel Rómába, a hova szerencsésen el is érkezett, mint bennünk-t értesít vissza térőben yan. Az utat mint menet gyalog teszi meg. Osztálytársai ovációkban készülnek részesíteni a bátor tanuló.

* **Megszökött sikkasztó.** Lapunk szerdai számában megemlékeztünk B a l o g h Ede ügynök üzemleiről, aki Szathmáry debreczeni földbirtokost 21 ezer forintig becsapta. Balognak pár hete nyoma veszett s ez ideig az országos körözés sem vezetett eredményre. A csalásról értesítették B a l o g h E d e feleségét, ki M e z z ó-T u r o n l a k i k. — A szegény asszonyt végtelenül leverte a megdöböntő hír, ingóságait értékesítve igyekezett a férje által okozott kárt pótolni. Ez azonban csak részben sikerült. B a l o g ellen folytatják a körözést azért is, mert a vizsgálat folyamán kiderült, hogy nem első esetben csalta már meg a hiszékeny embereket. — Ha elfogják, a debreczeni kir. törvényszék előtt fog számolni tetteért.

* **Feldmann Rózsai esete.** Feldmann Rózsai a miap szabadult ki a rendőrség börtönéből, hol nem épen épületes dolgok miatt 30 napig volt elzárva. Alig volt künn pár napig, újra kezdte a régi foglalkozást, mint az utca szírénye. Ismét bekísérték a rendőrséghez, hol most 60 napot mértek reá s igen csak elmúlik a szüret, mikor újra szabad lesz. És a mi legfébb, Rózsit nem is nagyon bánja az eset.

* **Iskolaszéki ülés.** Az ev. ref. egyház tanácstermében ma d. e. 11 órakor iskolaszéki ülés volt.

* **Tiltott italmérés.** Debreczenben nagyon sok pálinka üzlet van, hol engedély nélkül nyílt italmérést folytatnak. C z i l l i Mihály kossuth-utcai üzletében is így tartott ez egy idő óta, de tegnap épen akkor állított be egy pénzügyőr, mikor Czilli poharakban bort árusított el. Czillit kibégásért 25 forint büntetésre ítélték. — Mindenesetre helyén valónak tartjuk az engedély nélkül ital elárúsítók szigorú megbüntetését, kik lehetetlenén teszik azok ekzisztálását, kik drágán fizetik meg a jogot.

* **Megszűntetik az ingyenes jegyeket.** Illetékes helyről értesülünk, hogy a magyar államvasutak igazgatóságánál egy tervezeten dolgoznak, mely ha életben lép, nagy csapás lesz a vasutasokra, akik eddig ingyen jegyekkel utazgattak a magyar államvasutak összes vonalain. Ugy tervezik s a terv már munkában is van, hogy a va uti tisztviselőktől, valószínűleg jövő év január 1-től, az ingyenes jegyek kiszolgáltatását véglegesen megvonják. Nem fogják ugyan az egész viteldíjat fizetni, de kilométerenként legalább hat-hét tized krajczárban állapítják meg a jegy árát, még azon esetben is, ha valaki hivatalos kiküldetésben utazik, — csak hogy ez esetben az illető tisztviselőnek a jegyért fizetett összeget utiszámlája benyújtásakor visszatérítik. Végleges megállapodás eddig még nem történt, valaminthogy nem került még szóba podgyász díjszabás sem, mert bizonyos az, hogy a podgyásztól is megvonják az ingyenes szállítás.

* **Ady Endre** verskötetete kapható a szerzőnél, valamint László Albert könyvkereskedésében.

* **Jókedvű csavargó.** N a g y Sándor csavargó alaposan elazott állapotban, kurjongatva vonult végig a főutcán. A rendőrt, ki figyelmeztette, megtámadta s kijelentette, hogy neki ez idő szerint senki sem parancsol. A jókedvű N a g y Sándort bekísérték, jelenleg mómorát alussza.

* **Tűzoltózenekar takarodója.** — A debreczeni tűzoltó testület zenekara ma este t a k a r o d ó t tart. — A takarodó este 9 órakor kezdődik, mikor a zenekar körutat tesz a városban. — A városháza előtt azonban meg állanak és három s z e r e n á d darabot ott játszanak el. A tűzoltó-zenekar takarodóját csak kedvező idő esetén tartja meg.

* **Circus varieté.** A Szécsényi-utca végén felállított circus varieté tegnap este nyílt meg s az első előadáson igen sokan voltak. Az előadások eddemesek a megtekintésre.

* **Időjárás.** Az orsz. meteorológiai intézet 1899. aug. 18-iki jelentése: Hazánkban az idő tulnyomóan felhős, a hőmérséklet súlyedni kezd. Eső leginkább az ország északi részén volt. A hőmérséklet maximuma 30° körül volt. Eső 1—5 mm. volt: Selmechánya, Magyaróvár, Sopron, Herény, Csáktornya, Szeged, Késmárk, Szatmar. 5—10 mm. Árvavár-alja (ziv.), Aknaszlatina (ziv.), Nagyvárad. 13 mm. Nagyszombat.

* **Andrée.** Még mindig él a reménység, hogy a vakmerő légh-jós, Andrée nem veszett el egészen. Egyre-másra érkeznek hírek, amelyek fölélesztik egy percze a bizalmat, hogy a családás annál nagyobb legyen. Mert most már egyre valószínűbbnek látszik a szomorú föltevés hogy Andrée az életével fizette meg a tudományért való lekesedést. A legújabb hír Tromsából érkezik. Eszerint a Cecilia, francia gőzös amelynek Nacssme a kapitánya Kelet-Grönlandból odaérkezett. A kapitány azt jelentí, hogy az észak szélesség 75 fok alatt, Kelet Grönland mellett levő e Szabin-szigeten találkozott a Nathorst-fele expedicióról, amely eddig nem akadt nyomára Andréének. Az expedíció folytatta útját a William öböl.

* **A Debreczeni első közvetítő-és tudakozó intézetet**, amint olvasóink mai hirdetésből látják, átvették a Klein Testvérek. Az intézet joga Zichermann Hermané volt, ki annak megalapítás óta szakértő üzletvezető alkalmazott a közönség szolgálatára. Ilyen régi alkalmazott az általánosan ismert Nagy ur, ki továbbra is megmarad az intézet élén és igyekszik fog ezután is a közönség igényeit teljes en kielégíteni.

* **Lapunk szerkesztősége, kiadóhivatala és a Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdája az Ipar és Kereskedelmi bank, piactutca 49. számú házában, a fopostával szemben helyeztetett át.**

x **Megvételre kerestetnek pudli és dogge-kutyák** merséket árak mellett. Értekezhetni a Martyni Testvérek Variété-cirkuszában Waller urnánál.

Fürdőzésem története.

VI.

Utolsó levelek.

Ó-Tátrátüred.

Mivelhogy nemcsak minden szerelemnek, hanem a fürdőzésnek is vége muzáj lenni, megírom e szezonban utolsó fürdői levelemet.

Néhány nap előtt még kellemetlen hideggel egybekötött ködök volt. Alig láttam az orrom hegyét s így történt meg velem, hogy a nagy ködben a magam orra helyett a máséra illesztettem a zsebkendőmet, a tévedés kikerülése után baj- és orrtársam fázékonyan did-regte:

— Mégis bunda a bunda!

Mire én hasonló szellemességgel válaszoltam:

— Császárkörte nem vadalma!

Erre aztán az ismeretlen futólépésekben eltávozott a fürdőből mindörökre.

Két nap múltán a köd áthúzódott Lengyelországra s a nagy hegyek fűrés hősapkával fődve álltak előttünk.

Most, a mikor a fürdővendég-anyag oly sokszor változott, most látom csak milyen ós alak vagyok én itt fürdőzésem ötödik hetében. Az egyetemi tanárok, miniszterek és államtitkárok családjain kívül művészek is tűnedeznek fel a fenyvesek között. Kenedich a népszínház tenorja már hazament, helyette Gyenesnek jellegzetes arcza urálja a borotvált helyzetet. A tatra-lomniczi löversenyek kedves hagyatékak ppen élvezzük Bilkei Irént és Hettyei Arankát. Van itt egy igen édes magyar származású színésznő is, a ki eleinte a mi kedves kollegánk Sas Ede gardirozása mellett jelent meg az esplanadon. Azután dr. Pollák a Lloyd szerkesztője vette gondozásába, majd László Ákos hegedűművész kísérte s így tovább... Hony soit... Bebotlott ide két szegény hazánkia is: Toth és Friedmann zenetanárok; hangversenyük nem sikerült. De nem is csodálom; előre is megmondhattam volna. A kényes izlésű fővárosi publikum, a mely áldoz Sauer, Thomas és a fiharmonikusok művészetének, nem istápolja a vidékies izü concerteket. (Összes bevételük 27 frt volt.)

A mikorára teljesen kisütött a nap, volt a fürdőnek egy kis szenzációja is. Valami éjjel megzavart rendavukról suttoztak a mosolygó arcok.

Most pedig kettős időjárast élvezünk: reggeltől estig nyár van, este aztán beáll a nagy hideg, akár csak télen. A közönség lassan gyérül, kik utazni mennek, kik meg hazafele. S a fürdő közönsége átalakul színházi publikummá. Idegen arcok csak a még folyton seregülő, csucsokát mászó turisták hoznak forgalomban. Lankadni kezd minden, mintha vége volna a szezonnak. Mintha a Ráczi Rudi hegedűjebe is belecsapott volna a moly; Ő sem úgy huzza, mint máskor.

Szóval elég volt a nyárból. Megyünk haza felé, kezdődik az élet.

Én pedig ezennel a viszontlátásig leteszem fürdői kronikori tollamat — addig, míg a lap hasábjain otthon találkozunk.

Fakir.

Színház.

A kassai új színház megnyitása.

Röviden jeleztük már, hogy a kassai színügyi bizottság megállapodása szerint f. évi szept. 27-én fogják megnyitni az új nemzeti színházat Leszkay Andor igazgatása alatt. Ujabbban még a következő részleteket jelentik. Ugy a megnyitó előadás, mint az azt követő két estén a budapesti nemzeti színház tagjai fognak közreműködni, kiknek névsorát a Festetich Andor gr. már közölte is a színügyi bizottságnak. A megnyitásra meghívják a kormány tagjait, továbbá a képviselőház és főrendibizottság tagjait is s a közélet számos kitűnőségeit valamint a fővárosi hírlapokat is. Az új kassai színház a főtér közepén azon a helyen áll, a hol százötvenhat év előtt épült régi színház emelkedett. Ezt örökíti meg az új színház falába helyezett egyik márványos tábla mely a következően szól:

Száz évnél hosszabb időn állott e helyen az első állandó színház, mely 1792. évben nyílt meg. Annak lebontása után a muzsának e fényes templomát a város lelkes közönségeinek áldozatkészsége emelte a nemzeti művelődésnek.

A színtársulat melynek vezetése Halasi Béla a Magyar Színház volt kedvelt tagjára van bízva szept. 30-án kezdi meg rendes előadásait.

Törvényszék.

Párbajvégítárgyalás. Ady Endre hírlapíró és Geréby Pál párbajjegyében csütörtökön délután hozta meg a törvényszék az ítéletet, melynek értelmében Geréby 8 napi, Ady 5 napi államfogház büntetést kapott. Geréby az ítéletben meggyugodott, Ady felebezett. Ugyancsak felebezést jelentett be a kir. ügyész az Ady büntetésének súlyosbításáért.

Bűnügyi végítárgyalások. A jövő héten a következő bűnügyekben tartanak végítárgyalások: Augusztus hó 21-én, hétfőn: Dénes Géza ellen szándékos emberölés és súlyos testi sértés büntetteinek kíséréséért. Ifj. Sáfrány Imre ellen hamis vád büntetteért. Bíró Kára ellen lopás büntetteért. Augusztus hó 25-én, pénteken: Bíró János ellen lopás büntetteért. Laza János ellen lopás vétségéért. Seres Lajos s társai ellen lopás vétségéért. Varga Gáborné ellen hatóság elleni erőszakkért. Lévy Májyas ellen összbüntetés. — Ugyanezeken ítélethirdetések.

Borivóknak, kik a bort savanyvízzel szedik, retik vegyíteni, mindenk előtt a

MATTONI-FEL

GISSHÜBLER

SÁVANYÚ-KUT

Ajánlat: E víz közömbösíti a bor savát és az italnak felette kellemes, ingerlő mellékhat ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

Közvetítő-intézet átvétele.

Az első debreczeni közvetítő-és tudakozó intézet, mely 1872-ik évben alapított, a tulajdonos Zichermann H. végleg átadta Klein Testvéreknek. — Az intézetet majdnem keletkezése óta Nagy Károly vezette, a ki az új czégnél is megmarad — Klein Testvérek igyekezni fognak az intézet eddigi jó hírnevét továbbra is megtartani és a közönség további pártfogását kiérdemelni.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény kezdete április 30-án.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban

Rendelő orvos dr. **POLGÁR EMIL**

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő.

Villamos-vasut összeköttetés a fővárossal

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőket, gyermeket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tiphoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőttesteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavával fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomját csillapító hatásánál fogva.

== Kedvelt borviz. ==

A mohai Ágnes-forrás

kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Osztálysorsjegyek

kaphatók

a főelárusító

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Banknál

Legközelebbi huzás

folyó augusztus hó 23. és 24-én.

LIPIK

fürdő

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a Koninensen,

1898. óta a Lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át.) Azonkívül Pakrao-Lipik déli vasut állomása. (Zónatarifa).

Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüssel.

Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kitűnő gyógyszállodák, pompásan berendezett fürdőépületek. Villanyos világítás.

Felülmulhatatlan hatásu kőszvény és osztes bajoknál ischiásnál, osontbajoknál, mindennemű hurutos bántalmaknál valamint minden mirigy és vérbetegségeknek.

Hivatalos fürdőorvos Dr. Semerey Bertalan. Jód hévíz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá Édeskuty L. és Mattoni és Wille czégtől Budapesten.

Bővebb felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság Lipiken.

HRABÉCZY ANTAL

gőzerőre berendezett mü-kelme festő és vegyészeti tisztító intézete
DEBRECZEN, Széchenyi-utca 42.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a fenti czég alatt 19 év óta fennálló

ruha festő és tisztító intézetet

— noha férjem elhunyt — továbbra is megtartom s ugyanazon czég alatt való tovább vezetésével

Wacha Róbert urat

biztam meg, aki ezen festő és tisztító intézetben annak fennállása óta folyton, — utóbbi időben mint üzletvezető — működik.

Midőn ezen körülményt a n. é. közönség b. tudomására hozom, hálás köszönetet mondok a czég iránt tanúsított eddigi bizalomért s bátorkodom azt a jövőre nézve is kikérni.

Debreczen, 1899. augusztus hó.

Tisztelettel

Özv. HRABECZY ANTALNÉ.

Sirkövek!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy
Piacz utca 69. számú háznál
a Megyeházzal szemben levő

Fióközletemben
mindenféle és fajta

sirköveket

a ház lebontása miatt mélyen
leszállított gyári áron árusítom el.

Kiváló tisztelettel

Kegyes Ferencz.

202. 1899. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. járásbiróságnak fh. 17/4. 1899. számú végzése folytán közhirre tételik, miszerint Baranvai Menyhért derecskei lakos részére T. Szabó Gábor konyári lakostól 17 frt tőke s jár. erejéig 1899. évi Márczius hó 11-én bíróilag lefoglalt és 315 frtra becsült ökrök stb. ingóságok **1899 aug. hó 24-én d. u. 3 órakor** kezdetét vevendő és Konyáron alperes lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Derecskén, 1899 évi augusztus hó 9-én.

Olah Géza,
bírói kiküldött.

Preblai savanyukut

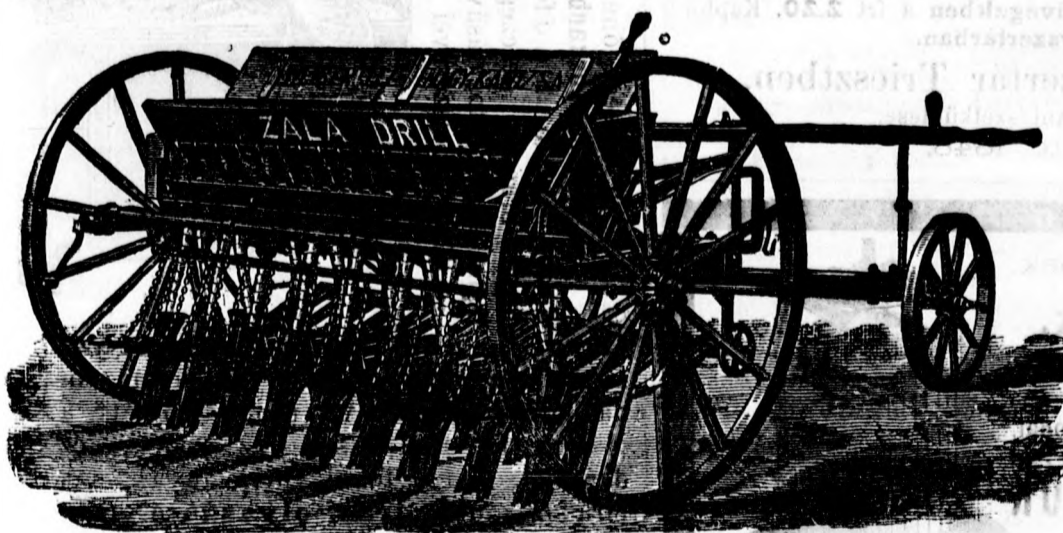
tiszta alkalikus természetes alpesi savany ki-güő hatással chron. Ka'arrhusnál, különösen hólyagos chronikus katharrusánál, hólyag és velőképzésnél, és Bright-fele velő betegsé-teknél, összetétele és kitűnő íze miatt egyuttal *legjobb üdítő és frissítő ital.*

Preblai kutkezelőség Preblauban.

Posta St. Leonhard, Kärnten.

500 Forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, melynek üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlik (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösai (E. Winkler) Wien, 19/I. Sommergasse 1.** Kapható Debreczenben: **Mihalovits István** a kigyóhoz. címzett gyógyszerterében. Határo-zottan kérjünk **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentésért jó díjazás adatik.

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvetőgépeink, a melynek elmés ujitásait a nagy közönség már jól ösmeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kishéri nemzetközi **vetőgép versenyen** az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen **az első díjat, aranyérmet nyert,** továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczelből készített Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket,

az őszi vetésre raktáron tartunk: 13—15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták, szecskavágók, répavágók, konkolyozók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczen, Szikszay-ház a főtőzsde udvarán.

Klein Jakab,

üzletvezető.

Uj kezekben.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a rég idők óta fentálló

Geréby Fülöp fűszer- és csemege üzletet

a közelmúlt napokban átvettük.

Az üzletben mint vezető **Biró József ur** fog működni s tekintettel arra, hogy ő a helybeli piacon már több mint harmincz éve elismert szakösmerettel bír, őszintén és bátran ígérhetjük, hogy üzletünkben minden a

fűszer és csemege

körébe tartozó áru a legfrissebb minőségben a legpontosabb, és legszolidabb kiszolgálás mellett kapható.

Ezek után tisztelettel felkérjük a nagyérdemű közönséget, sziveskedjék bennünket becses látogatásával szerencsételni, s áruink kitűnőségéről, valamint a pontos kiszolgálásról meggyőződést szerezni.

Előre is hálás köszönetünket nyilvánítva maradunk

mély tisztelettel

Geréby Fülöp Utódai.

Serravalló-China bora

v a s s a l,

orvosi tekintélyek, mint udv. tanácsos. Dr. Braun udv. tanár, Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag, Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tanár, Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem:

XI. orvosi congressus Róma 1894.

IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.,

Általános kiállítás Turin 1898.,

Arany érem:

Kiállítás: Venéczia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894.

Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 900 orvosi elismerés.

Ezen kitűnő, új életet gerjesztő szer, kitűnő ize miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használtatik. $\frac{1}{2}$ literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20. Kapható minden gyógyszerárban.

Serravalló gyógyszerár Triesztben,

gyógyárak nagybani szétküldése.

Alapított 1848.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomó szabályzóval.

A munkaképesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőllő és gyümölcs zuzók

és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőllő és gyümölcs őrők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelek aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legujabb szerkezetű szabad. ömöködő „Syphonia” gyümölcs és szőlővessző permetezők gyártatnak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA

cs. kir. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II/1. Taborstrasse 71.

Kitüntető 400 arany, ezüst és bronz éremmel.

Arjegysék ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontelárusitók felvétetnek.

Kufeke féle

a tej legjobb hozzátéte
a bejegséget
megakadályozza és eltávolítja
gyermekliszt.

Kapható gyógyszerárakban és droguistáknál.

4 arany
18 ezüst
érem.

Kwizda

kigyó
jegy.

Régi jóhird
diatetikus cos-
metikus szer (be-
dörzsölésre) az
emberi test iz-
mainak és inai-
nak erősítésére.

$\frac{1}{2}$ palack
ára 1 frt.

30 tiszteletel
elismerő
okirat.

Fluidja

turista
fluid.

Eredményesen
használva turis-
ták, kerékpáro-
sok és lovagok
által nagyobb
urak utáni erő-
sítésre és erő-
gyűjtésre.

$\frac{1}{2}$ palack
ára 60 kr.

A név, rajegy és csomagolás törvényesen védett.

Csakis a fenti védjegyes a valódi.
Kapható minden gyógyszerárban.
Főraktár: G.
Kreisapothek, Korneuburg, Bécs mellett.

Ma és holnap utoljára!

A külső vásártéren.

A világ legjobban

idomitott kutyái

minden verseny kizárva.

Leszállított helyárrakkal.

Ó cs. és kir. fensége főherceg és főher-
cegnő Alice Toskánból 1893-ban
Salzburgban továbbá ő fensége Ferencz
József braganzi herceg Nagyváradon
legmagasabb látogatásával és megélé-
gedésük kifejezésével tüntetett ki.

Caro, a világ egyetlen zongorázó
kutyája s úgy ő, mint 20 társa csoda-
állatok. **Caro** „Az utolsó rózsát” a
Mártha operából játsza, az ő kedvenc
darabját. Míg a többi kutyákat is sok
fáradás után irás, olvasás és szá-
molásra rábírtam ugyanarra, hogy a
közönség által feladott számtani pél-
dákat megoldani képesek. Ismerik a szí-
neket, a virágokat, erőmutatványokat
produkálnak és táncolnak. Szóval a
művészet legnagyobb fokán állanak, ed-
dig még sohasem létezett módon. Ezer
érdekes csoda-előadáshoz bátorodom a
n. é. közönséget meghívni.

Előadás naponta d. u. 4, 6 és 8 órakor.

PRECHTL H.

igazgató.